

कोशी गाँउपालिकाको आ.व.२०७७/०७८ को वार्षिक बजेट नीति तथा कार्यक्रम
२०७७/०३/१० गते

श्री सभाका अध्यक्ष ज्यू,
विशिष्ट अतिथि, अतिथि,
गाँउसभा सदस्यहरु,
गाँउसभाका सचिव लगायत राष्ट्रसेवक सम्पूर्ण कर्मचारीहरु,
संचारकर्मी एवं सभामा उपस्थित अन्य महानुभावहरु,

सम्मानित छैठौँ गाँउसभाको समुद्घाटन समारोहमा पाल्नु हुने प्रमुख अतिथि ज्यू, गाँउ सभाका सदस्य ज्यूहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, अतिथि, संचारकर्मी साथीहरु, लगायत सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरुमा गाँउपालिका र स्वयं आफ्नो तर्फबाट यहाँहरु सबैलाई हार्दिक स्वागत गर्दै न्यानो अभिवादन व्यक्त गर्न चाहन्छु।

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न आज यस गरिमामय सभामा उभिई रहँदा मुलुकको प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र हुँदै संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र राज्य स्थापना सम्मका बलिदानीपूर्ण आन्दोलनहरु र मधेश आन्दोलनमा त्यागका साथ प्राण उत्सर्ग गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात वीर शहीदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धा सुमन अर्पण गर्दै आन्दोलनका कममा घाईते भएर असहज जीवन बिताईरहनु हुने नागरिकहरु प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु।

सिमित श्रोतसाधनलाई उपयोग गर्दै गाँउपालिका समग्र विकास निर्माण कार्यमा अघि बढीरहेको अवस्थामा विश्वव्यापीरूपमा फैलिएको कोरोना भाईरस (कोभिड-१९) बाट हाल भईरहेको मानविय र आर्थिक क्षतिले आम जनतामा मनोवैज्ञानिक त्रास सिर्जना भएको छ। कोभिड- १९ ले सिर्जना गरेको संकट न्युनिकरण गर्न चालिएका कदमहरुबाट विश्व अर्थतन्त्र नै प्रभावित हुनपुगेको छ। मानव जिवन माथि आईपरेको यो विश्वव्यापी संकटले हाम्रा विकासका सिद्धान्त, मुल्यमान्यता र प्राथमिकता प्रभावित भई पुनः परिभाषित गर्नु पर्ने अवस्था आएको छ। यस सन्दर्भमा हाम्रो गाँउपालिकाका आवश्यकता र प्राथमिकता पनि प्रभावित भई भौतिक विकासका अतिरिक्त स्वस्थ शिक्षा तथा सामाजिक र आर्थिक विकासलाई प्राथमिकता साथ अगि बढाउनु पर्ने पाठ कोभिड-१९ ले हामीलाई सिकाएको छ।

कोभिड-१९ संकटको समयवधि र यसको असरको गहिराई पूर्वानुमान गर्न सकिने अवस्था छैन। यस्तो स्थितिलाई मध्यनजर गर्दै अगामी आ.व.को बजेट लचकदार रहने गरि प्रस्तुत गरिएको छ। यसर्थ परिस्थिति र अवस्थाअनुसार कानुनी प्रावधान अनुरूप संशोधन र परिमार्जन गर्दै अगाडी बढ्ने व्यवस्था मिलाएको छु।

यो संकटको अवस्थामा हाम्रो गाँउपालिकाको आगामी आ.व.को योजना बजेट तथा नीति कार्यक्रमले कोरोनाको संक्रमणबाट गाँउबासी नागरिकहरुलाई बचाउन तथा आर्थिक संकटबाट पार लगाउन महत्वपूर्ण भुमिका निर्वाह गर्नु पर्दछ भन्ने तथ्यलाई केन्द्रबिन्दुमा राखेर आगामी वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ।

आदर्णिय महानुभावहरु,

गतवर्ष यसै अवधिमा यस गरिमामय सभामा “ पर्याप्त पुर्वाधार, गाउँमै रोजगार, कृषि र पर्यटन संबृद्धिको आधार” भन्ने आकाङ्क्षाका साथ हामीले बजेट नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिएको व्यहोरा स्मरण गराउँदै सर्वप्रथम म हाम्रा उद्देश्य लक्ष्यका तुलनामा यस वर्ष हामीले हाँसिल गरेका उपलब्धी तथा बर्तमान अवस्थाका सन्दर्भमा संक्षिप्त समिक्षा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

१. पुँजिगत खर्चको सबै भन्दा बढी प्रवाह हुने चालु आ.ब. को अन्तीम चौमासिकको शुरुमै विश्व महामारीको रुपमा आएको कोरोना भाईरससंग लडनु परेको विषम परिस्थिति हामी सबैमा विधितै छ। यो अवस्थाका कारण संघीय सरकारबाट हामीलाई प्राप्त हुनु पर्ने राजश्व बाँडफाडको रकम र आन्तरिक राजश्वको रकम प्रक्षेपित असको तुलनामा आधा (५० प्रतिशत) मात्र प्राप्त भएको छ। जस्ले गर्दा योजना संकुचन गर्नु पर्ने अवस्था आयो भने अर्कातिर भएको श्रोत पनि परिचालन गर्न नसकि गाँउपालिकाको सम्पूर्ण ध्यान कोभिड १९, रोकथाम र नियन्त्रणमा केन्द्रीत गर्नु परिरहेको छ।

२. संघीय सरकारबाट घोषित नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० को कार्यक्रमसँग तादात्म्यता कायम गर्दै कोशी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका पर्यटकीय सम्पदालाई उजागर गरी पर्यटन विकासको माध्यमबाट रोजगारी सृजना गर्दै आर्थिक समृद्धि हाँसिल गर्ने उद्देश्यले आयोजना गरिएको कोशी पर्यटन महोत्सव सफलतापूर्वक सम्पन्न गरि कोशी टप्पु पर्यटकीय स्थलको पहिचान अभिवृद्धि भएको छ।

३. कृषि हाम्रो प्राथमिकताको विषय भएकाले यसलाई प्रबर्द्धन गर्न कृषि ज्ञान केन्द्र भुम्काको प्राविधिक सहयोगमा सबै वडाका किसानहरुबाट माटोको नमुना संकलन गरी माटो परिक्षण गरि किसानलाई परामर्स प्रदान गरिएको छ।

४. यस क्षेत्रको मौलिक संस्कृतिकोरुपमा रहेको कुस्ति खेललाई प्रबर्द्धन गरि खेलकुद क्षेत्रको विकासमा टेवा पुर्याउन कोशी पर्यटन महोत्सवको अवसरमा दोश्रो राष्ट्रिय वि.पि.स्मृति राष्ट्रिय कुस्ती प्रतियोगिता सफलता पूर्वक सम्पन्न गरि गाउँपालिकाको गौरव वृद्धि भएकोछ।

५. यस गाँउपालिका वडा नं.४ कोशी कटान क्षेत्रशिवचौकमा १ नं. प्रदेशकै गौरवको योजना कोशी रिफ्रेसमेन्ट सेन्टर कोशी गाँउपालिका तथा प्रदेश सरकारको लागत साभेदारीमा निर्माणको लागि १९-१५-० बिघा जग्गा अधिग्रहण गरि मुआब्जा दिएर र २-५-० जग्गा सरकारी ऐलानी प्रति समेत गरि जम्मा २२ बिघा जग्गा परियोजनाका स्वामित्वमा आएर ४२ करोड लागतको भौतिक संरचना निर्माण गर्न ठेक्का टेण्डर प्रदेश सरकारबाट भई सकेको अवस्था छ।

६. सुनसरी जिल्ला क्षेत्र नं.४ का संघीय संसद तथा पुर्व अर्थमन्त्री माननीय श्री ज्ञानेन्द्र बहादुर कार्की ज्यूको पहलकदमीमा संघीय सरकारको लगानीमा कोशी गाउँपालिका वडा नं.१ लौकही बजार निर्माण हुने आधुनीक टाउन हल निर्माण कार्यको जग्गा विवाद हाम्रो सक्रियतामा समाधान गरि निर्माण कार्य सुरु गरि सकिएको छ।

७. जमुवा चोक देखि मधुवन जोडने र जुद्धगन्जमा बहुबर्षिय योजनामा ५ कि.मि.असफालकालोपत्रे, वडा नं.२ देखि वडा नं.३ जोडने ६५० मिटर, ४ नं. वडामा २८० मिटर र १ नं. वडामा १८० मिटर समेत गरि लगभग ६ कि.मि.भन्दा बढी बाटो कालोपत्र र विभिन्न वडाका योजनाबाट ६८६ मिटर बाटो आरसिसि ढलान सम्पन्न गरिएको छ। कोशीटप्पु मार्गलाई २ लेनको चौडा बनाई स्तरउन्नती गरिएको छ भने पालिकाका धेरै जसो सडकहरु ग्राबेल गरि स्तरउन्नती गरिएको छ।

८. प्रदेश सम्पुरक कोषको लगानीमा हरिपुर चौक देखि जनार्दन पण्डितको घर हुदै भारको बोडरसम्म जोड्ने बाटो ७४ लाखमा बहुबर्षिय ठेक्का प्रकृया पुरा निर्माणको चरणमा गएको।

९. गतवर्ष बहुबर्षिय योजनाकारुपमा ठेक्का बन्दोबस्त भएका चारवटा स्वास्थ्य भवन मध्ये वडा नं.५ र ६ को सम्पन्न भईसकेको छ भने वडा नं.२ र ८ मा निर्माण कार्य संचालनमा रहेको छ।

१०. तराई मधेस सम्वृद्धि कार्यक्रम अन्तर्गत निर्माण हुने वडा नं. १ मा एक करोड लागतको कृषि भवन, ७ नं. वडामा २ करोड २४ लाख लागतको सामुहिक भवन, ६ नं.वडामा ७२ लाख लागतको सामुदायिक भवन बहुबर्षिय योजना ठेक्का प्रकृया पुरा भई निर्माणको चरणमा गई सकेको छ।

११. संघीय संसद तथा पुर्व अर्थमन्त्री माननीय श्री ज्ञानेन्द्र बहादुर कार्की ज्यूको निर्वाचन क्षेत्र विषेश कार्यक्रमबाट लगानी हुने गरि लौकी बजारमा १ करोड १५ लाखको लगतमा वि.पि.स्मृति सामुदायिक भवन निर्माण बहुवर्षिय योजना चालु आ.ब.मा २० लाख विनियोजन भई उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण कार्य शुरु भएको छ ।

१२. सि.डि.पि. नेपाल मार्फत आर आर एन र गाउँपालिकाको सयुक्त लगानीमा संचालन भएको भान्टाबारी खानेपानी योजना सम्पन्न हुने चरणमा रहेको, यसै वर्ष भित्र उपभोक्ताहरुको घरमा धारा जडान गरिने व्यहोरा जानकारी गराउन चाहन्छु

१३.अधुरो लौकी र हरिपुर खानेपानी योजनाको बाँकि कार्य सम्पन्न गरि उपभोक्तालाई खानेपानी उपलब्ध गराउन गाउँपालिका र नेपाल खानेपानी संस्थान बिच सम्झौता भई सबै लागत अनुमान भई योजना कार्यन्वयन गर्ने प्रक्रियामा रहेको ।

१४. गाउँपालिका पूर्ण खुल्ला दिशामुक्त भइसकेकोले पूर्ण सरसफाईका कार्यक्रमहरु अगाडी बढाउन गा.पा. स्तरिय खानेपानी स्वच्छता समन्वय समिति र वडा नं. १,२,३ र ७ मा वडा स्तरिय स्वच्छता समन्वय समिति गठन भई गाउँपालिका तथा वडा स्तरिय खानेपानी,सरसफाई तथा स्वच्छता(wash plan)कार्यविधि तयार गरिएको ।

१५. कोशी नदी कटानको कारण गाउँपालिकाको अधिकांश भूभाग बालुवाले पूरिन गई सुख्खा क्षेत्रमा परिणत भएकोले यस्तो क्षेत्रमा फलफूल खेतीको रुपमा कागती खेती गर्न इस्लाम कृषक समूह वडा नं. ५, हुर्कि टोल कृषि सहकारी समूह वडा नं. ५, विश्वास कृषि समूह वडा नं.३ लाई नमूना कागती खेतीको लागि निःशुल्क विरुवा र प्राविधिक सहयोगका साथै जमिन लेवलिङ्ग कार्यमा सहयोग उपलब्ध गराइएको ।

१६. राष्ट्रिय मा.वि. शोभनपुरमा प्राविधिक धारको विद्यालय संचालन गरि ४६ जना विद्यार्थी अध्ययनरत रहेका छन ।

१७. पालिका क्षेत्रभित्र रहेका ऐलानी पर्ति जग्गाहरुको लगत संकलन गरि अभिलेख अद्यावधिक बनाई पालिकाको वेबसाइटमा राखिएको ।

१८. कोरोना रोगथाम र नियन्त्रणका लागि भएको लकडाउन अवधिमा राहत वितरण र औषधिजन्य सामाग्री खरिद गर्न हामीसंग भएको सानो बिपत कोषबाट संभव नभएकाले यो वर्षका सिप तथा क्षमता विकास सम्बन्धि अधिकांस कार्यक्रम र भौतिक पुर्वाधारका कार्यक्रम कटाई बिपत व्यवस्थापन कोष बृद्धि गरि महामारीको व्यवस्थापनमा लाग्नु पर्ने बाध्यता आई परेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु ।

१९. वडा नं.७ मा प्रसुति सेवा गृह संचालनको तयारी पुरा भई चालु आर्थिक वर्ष देखि सेवा प्रवाह भई रहेको व्यहोरा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

२०. नेपाल कानुन अनुसार स्थानिय तहले सम्पादन गर्नु पर्ने न्यायिक कार्य जनतामा छिटोछरितो र सर्वसुलभरुपमा **जितजितको सिद्धान्तका** आधारमा बिबाद निरुपण गर्न आठवटै वडामा मध्यस्थहरु छनोट गरि तालिम प्रदान गरेर क्रियासिल बनाई स्थानिय क्षेत्रमै मेमिलापको अभ्यास शुरु गरिसकिएको छ । चालु आ.ब.मा गत आ.ब. बाट जिम्मेवारी सरी आएका मुद्दा संख्या १६९ र चालु आ.ब.मा दर्ता भएका ४१ समेत जम्मा २१० दर्ता भएका मध्ये ७५ वटा मुद्दाको कारवाही किनारा गरि १३५ वटा मुद्दा सुवाईको क्रममा रहेका छन् ।

आदरणीय महानुभावहरु,

कृषि र पर्यटनको प्रचुर सम्भावना बोकेको प्रसस्त मात्रामा विश्वकै रामसार सूचीमा सुचिकृत सिमसार क्षेत्र भएको, एशियाको चराचुरुंगीको बासस्थानको रुपमा चिनिने कोशी टप्पु क्षेत्रमा नदीले छाडेको पाँच हजार भन्दा बढी नदी उखाड सार्वजनिक जग्गा रहेको, पालिकाको बिच भागबाट पुर्व पश्चिम १८ कि.मि. हाईवे भएको हाम्रो गाउँपालिका अहिले आएर उज्यालो भविष्य बोकेको सम्भावना युक्त क्षेत्रकारुपमा रहेको छ ।

यस्ता सम्भावनाको उपयोगकालागि अधि बढिरहेको बर्तमान अवस्थामा मानव संकटका रुपमा हाम्रो अगाडि देखिएको काभिड-१९ रोगथाम र नियन्त्रणका लागि चालिएको कदमबाट सिर्जना भएको आर्थिक संकट, बेरोजगार, स्वस्थ सेवाको

अपर्याप्तता तत्काल प्रमुख चुनौतिका रुपमा एकातर्फ देखिएका छ भने अर्कातर्फ विकासको क्रममा पछाडि परेका वर्ग र क्षेत्रलाई विकासको मुल प्रवाहमा समाहित गर्नु, स्थानिय स्तरमा रोजगारीका अवसरहरु बृद्धि गरी युवा जनशक्तिलाई स्वदेशमै केही गर्न सकिन्छ भन्ने आशाको संचार गराउनु, निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई व्यवसायीकरण गर्नु, कृषि पेशालाई अशिक्षित र गरिबको पेशाबाट सम्मानित पेशाको रुपमा रुपान्तरण गरि युवाहरुको संलग्नतालाई प्रोत्साहित गर्नु, उपलब्ध साधन श्रोतलाई उत्पादनशील क्षेत्रमा प्रवाहित गर्नु, लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरुलाई राज्यको सबै भन्दा तल्लो वर्ग र तहसम्म पुर्याउनु, स्थानीयस्तरमा सुशासन प्रवर्द्धन गर्नु आदि विकास प्रकृयाका विद्यमान चुनौतीहरु हाम्रा सामु रहेका छन ।

आदरणीय महानुभावहरु,

स्थानिय तहको निर्वाचन सम्पन्न भई जनप्रतिनिधिले पदभार ग्रहण गरेपछि गाउँवासीले अपेक्षा राखेको **“तिब्र विकास र शिघ्र सेवा”** को भावनालाई आत्मासाथ गरि नेपालको संविधानले स्थानिय तहलाई एकल अधिकार अन्तर्गत तोकिएका २२ वटा विषयहरु मध्ये नियम कानून तथा कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गर्न बाँकि रहेका सबै विषयहरुको यसै आ. व. भित्र सबै कानून तथा कार्यविधि निर्माण गरि कार्यान्वयनमा ल्याउने र दक्ष जनशक्ति सहितको सुशासनयुक्त संस्थागत व्यवस्था मिलाउन हामी सबैले योगदान गर्नुपर्ने अवस्था रहेको व्यहोरा याँहाहरु समक्ष राख्न चाहन्छु ।

विश्वव्यापी महामारीको रुपमा रहेको कोरोना भाइरस(कोभिड १९) बाट हुन सक्ने मानवीय र आर्थिक क्षतिलाई न्यून गर्न र हालको विषम परिस्थितिलाई समान्य रुपमा ल्याउन प्रयत्न गर्दै गाउँपालिकाको जिम्मेवारी अनुसारको काम कारवाही अघि बढाउन प्रस्तुत आगामी आ.व. को यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधानको भावना, नेपालको पन्ध्रौ योजनाको आधारपत्रले परिलक्षित गरेका मार्गदर्शन, स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले गरेको दिशा निर्देशन, संघीय सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, १ नं. प्रदेश सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र हाम्रा कार्यपालिका सदस्यहरुबाट प्राप्त सुझावहरुलाई नै प्रमुख आधार मानी आगामी आ. व. २०७७/०७८ को वार्षिक गाउँ विकास योजनामा लिएका कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत निम्नानुसार क्षेत्रगत नीति कार्यक्रम तथा बजेट संक्षेपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

कोरोना संक्रमण रोकथाम तथा व्यवस्थापन

१. कोभिड-१९ संकटको समयवधि र यसको असरको गहिराई पूर्वानुमान गर्न सकिने अवस्था नभएकाले यसको नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि हुने लकडाउनको स्थिती र स्वास्थ्य सुरक्षण सामग्रीको व्यवस्थापन, स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई क्षमतावान बनाउने र क्वारेन्टाइन संचालन लगायतका कार्यलाई मध्यनजर गरि विपद व्यवस्थापन कोषमा रु दुई करोड विनियोजन गरिएको छ ।

२. कोरोना भाइरसका कारण रोजगारी गुमाई विदेशबाट फर्किएका युवा र बेरोजगार युवाहरुलाई कृषि कार्यमा आकर्षण गर्न सीप विकास तालिम, मल बिउमा अनुदान, बजारीकरणमा व्यवस्थापन जस्ता कार्यका लागि कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ । यसका लागी समान्य शीर्षकमा बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

३. कोरोना भाइरसबाट गाउँवासीको जीवन रक्षा गर्न **“सचेत रहौं, आफू बचाऔं र अरुलाई पनि बचाऔं”** कार्यक्रम तय गरि स्वास्थ्यकर्मी तथा स्वास्थ्य स्वयम्सेविका परिचालन गरि व्यापक रुपमा सचेतिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४. संघीय सरकारबाट निर्धारण गरिएको मापदण्ड अनुसार क्वारेन्टाइन संचालन गर्न आवश्यक पर्ने जनशक्ति व्यवस्थापन गरि क्वारेन्टाइनहरुलाई गुणस्तर तुल्याई पालिकामा भएका एम्बुलेन्सहरुलाई चालु अवस्थामा राख्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

५. स्वास्थ्य संस्थाहरुको आवश्यक भौतिक संरचना सुधार गरिनेछ ।

राजस्व परिचालन एवं श्रोत अभिवृद्धि

१. करको दायरा बढाई बढी भन्दा बढी व्यवसायलाई कर तिर्न प्रोत्साहन गर्न कोशी गाँउपालिका सबै वडामा करदाता शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरी राजश्व अभिवृद्धि गर्न वडा कार्यालयबाटै सबै किसिमका कर, शुल्क र दस्तुर सरल र सुविधाजनकरूपमा बुझाउन सकिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२. राजश्व असुली कार्यलाई पारदर्शी सरल र सूचनामैत्री बनाउन गाउपालिकाका ८ वटै वडामा जडान गरिएको कम्प्युटर सफ्टवेयरलाई अनलाईन नेटवर्किङ्ग गरिनेछ । जसबाट जुनसुकै समयमा राजश्वको अवस्था बारे सूचना प्राप्त गर्न सकिने छ ।
३. कर प्रणालिलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने सवालमा व्यापार व्यवसायिहरुको प्रतिनिधिमुलक संस्था स्थानीय उद्योग वाणिज्य संघसंग सहकार्य र समन्वय गर्दै अगाडी बढने नीति लिईनेछ ।
४. वार्षिक पेशा व्यवसाय कर र घरवहालकर लकडाउन अवधिभरको लागि छुट दिइनेछ ।
५. आपाङ्ग, अशक्त, दैवी प्रकोप पिडित, लोपोन्मुख जाती र जेष्ठ नागरिकलाई नेपाली नागरिकता प्राप्तिको सिफारिश यस आर्थिक वर्षमा पनि निःशुल्क रुपमा गरिनेछ ।
६. गाउपालिका क्षेत्रमा कुनै व्यक्ति वा संघ संस्थाले भवन, जग्गा, गोदाम, सेड आदि बहालमा लगाएका धनीहरुलाई करको दायरामा ल्याई वहाल अंकको १०% वहालकर अशुल गर्न वडा कार्यालयलाई कृयाशिल बनाईने छ ।
७. सम्पत्ति कर, पेशा व्यवसाय कर, घर वहाल कर, मनोरंजन करलाई पारदर्शि र प्रभावकारी बनाउन आवश्यकता अनुसार कार्यविधि बनाई व्यवस्थित गरिनेछ । साथै केबुल संचालक र डिस होम विक्रेता डिलरहरूसंग समन्वय गरी प्रत्येक केबुल संचालकबाट ग्राहक संख्याका आधारमा मासिक रुपमा मनोरन्जन कर लिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
८. कानून बमोजिम गठित र दर्ता भई संचालनमा रहेका कम्पनी, उद्योग प्रतिष्ठान, औधोगिक संस्थाहरु संग दरबन्दीमा तोकिए बमोजिमको कर र बक्यौता असूलीलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
९. कुनै पनि योजनाहरुको सम्भौता गर्नु अगावै उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुलाई आफुले बुझाउनु पर्ने व्यवसाय कर, वहाल कर, चुक्ता गर्न अनिवार्य गरिनेछ । साथै सो योजनाबाट लाभान्वीत उपभोक्ताहरुलाई पनि आफुले तिर्न बाँक कर चुक्ता गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१०. यस गाँउपालिकाको स्वामित्वमा रहेका र पालिकाले संरक्षण र परिचालन गर्न सक्ने भवन जग्गा जमिन, हाटबजार तथा अन्य भौतिक सम्पत्तिको अभिलेख अध्यावधिक गरी यसलाई राजश्व आम्दानी गर्ने माध्यमका रुपमा परिचालन गरिनेछ । यस्ता श्रोतहरुको परिचालन गर्दा पारदर्शि प्रतिस्पर्धात्मक पद्यतिको प्रकृयालाई अवलम्बन गरिनेछ ।
११. यस गाउपालिका क्षेत्रका प्रत्येक घर व्यवसाय भवन, विद्यालय, रेष्टुरेन्ट, होटल, थोक व्यापारी, फलफुल तथा तरकारी व्यवसायी र अन्य फोहरमैला उत्सर्जन गर्नेहरुबाट राजश्व परामर्श समितिको सिफारिशमा कार्यपालिकाले तोकिए बमोजिमको दरमा फोहरमैला व्यवस्थापन शुल्क लिने नीति निर्माण गरि लागु गरिनेछ ।
१२. विशेष परिस्थितिमा उल्लेखित कर, शुल्क, दस्तुर आदिका दरहरुमा कार्यन्वयनको समस्या आएमा आगामी गाउ सभाबाट अनुमोदन गराउने गरि गाउ कार्यपालिकाबाट कर शुल्क, दस्तुर आदिका दरहरुमा आवश्यकता अनुसार हेरफेर गर्न सकिनेछ ।
१३. वार्षिक रुपमा सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदाताहरुको अभिलेख राखी निजहरुलाई गाउपालिकाबाट आयोजना गरिने कुनै सार्वजनिक समारोहमा विशेष रुपले पुरस्कृत र सम्मान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१४. गाउपालिकाबाट उपलब्ध गराईने सेवा सुविधाका कार्यहरुलाई राजश्व चुक्ता प्रणालीसँग आवद्ध गरिनेछ ।

१५. कर संकलन कार्यमा संलग्न कर्मचारी पदाधिकारीहरूलाई प्रोत्साहित गर्न वार्षिक लक्ष्य भन्दा बढी कर संकलन भएमा लक्ष्य भन्दा बढी संकलन भएको रकमबाट उत्कृष्ट योगदान गर्ने कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई कार्यपालिकाको निर्णयबाट प्रोत्साहन पुरस्कार तथा सम्मानको व्यवस्था गरिनेछ।
१६. गाँउपालिका क्षेत्रमा रहेका सार्वजनिक भवन, जग्गा, पोखरी, हाटबजार लगायत सम्पूर्ण सार्वजनिक सम्पत्ति खोजविन गरी गाँउपालिकाको स्वामित्वमा ल्याई अभिलेखिकरण गरि सार्वजनिकिकरण गरिनेछ।
१७. गाउपालिकाले उठाउने आन्तरिक राजश्व श्रोत तर्फको कर, शुल्क, दस्तुरहरूको दर रेट नबढाई सबै करदातालाई समेटेी करको दायरा फराकिलो बनाई सामाजिक न्याय सुनिश्चित गरिने छ।
१८. कर दाताको सहभागितामा राजश्व अभिवृद्धि गरी कुल बजेटको अंशमा आन्तरीक आम्दानीको अंश प्रत्येक वर्ष वृद्धि गर्दै लगिने छ।
१९. स्थानीय तहलाई प्राप्त आर्थिक अधिकार अन्तर्गत परिचालन गरिने राजश्व सम्बन्धि संरचनागत व्यवस्थालाई सुदृढ तुल्याई आन्तरीक राजश्व परिचालन कार्यलाई प्रभावकारी बनाईनेछ।

आर्थिक विकास सम्बन्धि

१. कृषिको उत्पादन बढाई कृषकका जिवनस्तर बढाउन गाउपालिकास्तरीय कृषि नीति, भुउपयोग नीति र सहकारी सम्बन्धि नीति निर्माण गरि कार्यन्वयन गरिनेछ।
२. यस गाउपालिकामा २०६५ सालमा कोशीको बाढीले उर्वर खेती योग्य जग्गा क्षण भरमै मरुभूमीकरण भएको कहाली लाग्दो दृश्यले अहिले पनि हामीलाई त्रसिद बनाई रहेको छ। खेतीयोग्य जमिन बालुवाले पुरिएर क्षणभरमै सुकुम्बासी भएका किसानको अवस्थामा सुधार गर्न र मरुभूमिकरण भएको क्षेत्रलाई हरियालीमा परिवर्तन गर्न फलफुल तथा तरकारी खेतीलाई प्रश्रय गरि बिउ विरुवामा अनुदान दिने नीति लिईनेछ।
२. माटोको उर्वरशक्तिलाई जोगाई राख्न रासायनीक मल तथा विषादिको प्रयोगलाई निरुत्साहीत गरी आर्गेनिक खेतीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
३. कोशी गाउँपालिका वडाहरूमा एक वडा एक उत्पादन पकेट क्षेत्रको रुपमा प्राविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरि तरकारी तथा फलफुलको उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ।
४. विषाधि न्यूनिकरण गर्न कृषकको सचेतनाका लागि गाउँपालिकाका विभिन्न क्षेत्रमा कृषक पाठशाला संचालन गरिनेछ।
५. स्थानीय क्षेत्रमा गठन भएका सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास गर्नुका साथै सहकारीलाई समाजको आधारभुत तहसम्म विस्तार गरि आर्थिक सामाजिक रुपान्तरको आधार निर्माण गर्नेतर्फ कदम बढाईनेछ।
६. पशु खोप कार्यक्रम, पशु गोठ व्यवस्थापन पशु आहारा जस्ता कार्यक्रम पशुपक्ष विकास कार्यालय संगको सहकार्यमा उपशाखा विस्तार गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
७. व्यावसायिक रुपमा भैसी पालक किसान रहेको क्षेत्रलाई भैसी जोनको रुपमा विकास गर्ने नीति लिएको छ। भैसी जोन विकासका लागि विशेष प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ।
८. निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई व्यवसायीकरण एवं प्रतिस्पर्धात्मक बनाई आधुनिक व्यवसायिक कृषि प्रणालिमा रुपान्तरण गर्न जोड दिइनेछ।
९. प्रदुषित कृषि उपजको उपभोगबाट आफू जोगिई र अरुलाई पनि जोगाउन “प्राङ्गारिक उपजको प्रयोग गरौ” भन्ने नारा अभियानका रुपमा सञ्चालन गरिनेछ।
१०. कृषकहरूलाई आवश्यकता अनुसार व्यवसायिक कृषि तालिमको लागि विशेष जोड दिईनेछ।
११. पालिका भित्र रहेको सार्वजनिक जग्गा यकिन गरी सार्वजनिक जग्गा तथा नदि किनाराका जग्गामा आयमुलक वृक्षारोपण तथा फलफुलका विरुवा रोपि आम्दानी गर्न प्रोत्साहीत गर्ने नीति लिईनेछ।
१२. उपभोक्ता अधिकार सुनिश्चित गर्नका लागि उपभोग्यवस्तु गुणस्तर सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गराउने र नियमित बजार अनुगमन तथा नियमन प्रणालिको विकास गरिनेछ।
१३. स्वस्थ, स्वच्छ मासुको विक्रि वितरण गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी तुल्याईनेछ।
१४. दुग्ध व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्न पशुपालक कृषकलाई प्रोत्साहीत गरिनेछ।
१५. स्थानिय श्रोत साधन एवं जनशक्ति परिचालन गरि स्थानीय स्तरमा रोजगारी सृजना गर्ने उद्योगहरू स्थापना गर्न प्रोत्साहित गरिन्छ।

१६. कालोबजारी नियन्त्रण गर्न उद्योग वाणिज्य संघ, वडा कार्यालय, टोल विकास संस्थाहरूलाई सहभागी बनाई अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरिनेछ र आवश्यक मापदण्ड बनाई त्यस्तो कार्यलाई दण्डीत गर्ने नीति लिईनेछ । साथै यस कार्यका लागि आवश्यकता अनुसार जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग सहकार्य गरिनेछ ।
१७. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका ऐतिहासिक, पुरातात्विक स्थल तथा पर्यटन क्षेत्रहरूको संरक्षण संवर्द्धन गरि त्यसको प्रचार प्रसार गर्दै त्यसबाट आय आर्जन र रोजगारी श्रृजना गर्ने नीति लिईनेछ ।
१८. गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण सहकारीलाई सहकारीको मर्म र नीतिअनुसार संचालन गराउदै CDP Nepal बाट गठन गरिएका ६८ वटा महिला समूहहरूलाई दुईवटा सहकारी निर्माण गरि भविष्यसम्म उहाँहरू आफैले आफ्नो हितमा संचालन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । यसको लागि आवश्यक तालिम गाउँपालिकातर्फबाट प्रदान गरिनेछ ।
१९. युवा स्वरोजगार, लघुवित्त, सामुहिक कर्जा, शैक्षिक कर्जा र वैदेशिक कर्जा क्षेत्रमा वित्तिय क्षेत्रलाई लगानी गर्न अनुकूल वातावरण श्रृजना गर्ने नीति लिईनेछ ।
२०. वित्तिय संघ संस्थासंग समन्वय गरि सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत तोकिएको क्षेत्रमा सहुलियत ब्याजमा लगानी गर्न प्रेरित गरिन्छ ।
२१. अनुत्पादक खर्चको कटौती र उत्पादक क्षेत्रमा लगानी गर्ने नीति लिईनेछ ।
२२. गाउँपालिकामा औद्योगिक मैत्री वातावरण श्रृजना गरि रोजगारी श्रृजना हुने क्षेत्रमा लगानी गर्न लगानीकर्ताहरूका लागि लगानी मैत्री वातावरण श्रृजना गर्ने नीति लिईनेछ ।
२३. कृषि तथा पशुपंक्षिपालनमा देखिएको बढ्दो महिला सहभागितालाई प्रोत्साहन गर्दै उहाँहरूको सशक्तिकरणका लागि आवश्यक तालिम तथा साना व्यवसायिक महिलामुखि कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याईनेछ ।
२४. परम्परागत पेशा अवलम्बन गर्ने लोपोन्मुख, सिमान्तकृत, अतिसिमान्तकृत जाती समुदायहरूले उत्पादन गरेको सामाग्रीहरूलाई कोशेली घर व्यवस्थापन गरि उचित मूल्यमा विक्री वितरणको व्यवस्थापन मिलाइनेछ ।

पूर्वाधार तथा भौतिक विकास

१. नेपालको शासकिय पुनसंरचना पछि स्थापना भएका गाउँपालिकाहरूमा भौतिक संरचनाको बिकास मै समस्या भएको तर बिकासको सबै क्षेत्रको ढोका भौतिक बिकासको पूर्वाधारबाटै खोलिने हुदाँ आगामि आ.ब.को मुल नारा नै “गाउँमा पर्याप्त भौतिक पूर्वाधार, कृषि,पर्यटन र उद्योग समृद्धिको आधार” राखि भौतिक पूर्वाधारको बिकासमा विशेष जोड दिने नीति लिईनेछ ।
२. “हाम्रो सडक हाम्रो सहभागीता, स्तरीय सडक, हाम्रो प्रतिबद्धता” भन्ने नारा अनुरूप गाउँका कच्ची सडकलाई कल्भर्ट, ह्युमपाईप सहित ग्राभेल सडकमा स्तरउन्नति गरिनेछ ।
३. गत विगत सालका अधुरा क्रमागत योजनाहरूलाई अगामी आ.व.मा पहिलो प्राथमिकता राखि सम्पन्न गराउने नीति लिईनेछ ।
४. आवधिक गाउँ बिकास योजना, भु-उपयोग योजना, प्रकोप व्यवस्थापन योजना, सडक मापदण्ड,भवन निर्माण मापदण्ड शिघ्र तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
५. उपभोक्ता, संघ, संस्था र समुदायको साभेदारीमा गाउँपालिकाको बजार क्षेत्रको मुख्य मुख्य सडकहरू कालोपत्र गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
६. “सबै खुसी, सबै उज्यालो” कार्यक्रम सहितको अभियान संचालन गरि विधुत सुबिधा उपलब्ध नभएका बस्ति तथा गाउँका चोकगल्लीहरूमा प्राथमिकता साथ सडक विधुतिकरण गर्ने नीति लिईनेछ ।
७. गाउँपालिका क्षेत्रमा २० फिट भन्दा कम चौडाई भएका बाटोमा पालिका तर्फबाट मर्मत सम्भार तथा स्तरीकरण गर्न कुनै किसिमको लगानी नगर्ने नीति लिईनेछ ।
८. संभव भए सम्म “एक वडा एक गौरव योजना” कार्यक्रम अन्तर्गत प्रत्येक वडामा कम्तीमा १ करोड लागतको एक योजना पहिचान गरि कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईनेछ ।

१. “एक वडा एक खेल मैदान”को अवधारणा अनुरूप गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका ऐलानी सार्वजनिक जग्गालाई संरक्षण गरी खेलकूद मैदान तथा पार्ककारूपमा विकास गरिनेछ ।
१०. अव्यवस्थित हाटबजारलाई व्यवस्थितढंगबाट संचालन गर्न आवश्यक भौतिक पूर्वाधारमा सुधार गरिनेछ ।
११. वडा कार्यालयहरूलाई वडा सेवा कन्द्रकारूपमा विकास गर्न तथा वडा कार्यालय मार्फत गरिने कार्यलाई प्रभावकारीरूपमा सम्पादन गर्न कार्यालय भवन निर्माण गर्न निशुल्क जग्गा उपलब्धताका लागि प्रयत्न गरिने र जग्गा उपलब्ध भएका स्थानमा सर्वे, लागत अनुमान, ड्रइङ्गिङजाईनको कार्यलाई अगाडि बढाईने र श्रोत भ्याए सम्म भवन निर्माणका लागि बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
१२. कोशी गाउँपालिकाको बीस वर्षे दिर्घकालिन सोच सहितको पन्चवर्षिय आवधिक विकास योजना तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
१३. पूर्वाधार विकासकालागि जनसहभागिता र जनपरिचालनमा आधारित कार्यक्रमलाई प्राथमिकतासाथ कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रमा उपभोक्ता मार्फत संचालन हुन आयोजनामा कम्तीमा १० प्रतिशत भवन र कर्कटको काममा र माटोग्राभेलको काममा १५ प्रतिशत र माटोको काममा २० प्रतिशत उपभोक्ताको तर्फबाट लागत सहभागिता जुटाउने नीति लिईएकोछ ।
१४. वडाबाट प्राप्त भएका सम्पूर्ण योजनाहरूको (project Bank)बनाई कमसः कार्यान्वयन गरिने नीति लिईनेछ ।
१५. विकास व्यवस्थापनका दृष्टिले पछाडि परेका वडाहरूमा सन्तुलित विकास गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । सोहि अवधारण अनुरूप जनसंख्या,क्षेत्रफल ,विकासको अवस्था,आन्तरिक आयमा योगदान, जस्ता सूचकका आधारमा वडास्तरिय श्रोतसाधनको बाडँफाड गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ ।
१६. गाउँपालिका क्षेत्रमा पूर्वाधार निर्माण गर्दा महिलामैत्री, बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री र बातावरण मैत्री गर्ने नीति लिईनेछ
१७. भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरूको गुणस्तर कायम गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन उपभोक्ता समिति र अनुगमन समितिलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
१८. उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन हुने आयोजनाहरू निर्माण सम्पन्न भई फरफरक भएपछि, दिर्घकालसम्म आयोजनाको संचालन,व्यवस्थापन र मरमत संभारमा स्वयं उपभोक्तालाई नै जिम्मेवार बनाउने नीति लिईनेछ । साथै स-साना मरमत संभारकालागि वडास्तरमै मरमत संभार कोषको स्थापना गर्ने नीति लिईनेछ ।
१९. गाउँको पहिचान दिने, रोजगारी र स्वरोजगारी श्रृजना गर्ने, स्थानीय श्रोत साधनको अधिकतम प्रयोग गर्ने योजना कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिई गरिवी न्युनिकरण एवं समावेशी विकासबाट समाजिक विभेद कम गर्दै जाने नीति लिईनेछ ।
२०. गाउँपालिमा गरिने सार्वजनिक निर्माण कार्यहरूमा उच्चस्तरको गुणस्तर कायम गर्ने नीति लिईनेछ । सार्वजनिक निर्माण कार्यहरू गुणस्तर भए नभएको अनुगमन गर्न पालिकाका अध्यक्षको संयोजकत्वमा माथिल्लोस्तरको अनुगमन समिति रहनेछ ।
२१. पालिका क्षेत्रभित्र सानातिना पुल कल्भर्ट निर्माण र नाली सहितको सडक निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
२२. बस्ती विकास शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभुत निर्माण मापदण्डको परिधीभित्र रहेर घर नक्सा पास गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित तुल्याईने नीति लिईनेछ ।
२३. भवन निर्माणमा एक घर दुई रुखको नीति अवलम्ब गरिनेछ । भवन निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्रको लागि उक्त घरको परिसरमा रुख विरुवा रहेको फोटो अनिवार्य रूपमा पेश गर्नुपर्ने छ ।
२४. कृषि क्षेत्रको पूर्वाधार विकासको लागि पर्याप्त ध्यान दिईनेछ ।
२५. पालिकाक्षेत्रमा रहेका सडकहरूको **RIGHT OF WAY**,लम्बाई, सडकको नामाकन समेत गरि प्रवेश बिन्दुमा होर्डिङ्ग बोर्ड राखिनेछ ।
२६. पालिका क्षेत्रमा अतिआवश्यक पूर्वाधार निर्माण कार्यगर्नुपर्ने अवस्थामा बजेट अभाव भएमा ऋण लिएर भएपनि श्रोत जुटाईनेछ ।
२७. ठूला भौतिक विकासका कार्य गर्न प्रदेश सरकार, संघीय सरकार लगायत अन्य साभेदार सँग समन्वय गर्न प्राथमिकता दिईनेछ ।

बातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

- १) यस गाउपालिकामा विपद व्यवस्थापनका लागि एउटा बलियो अकास्मीक कोषको स्थापना गरि प्रत्येक वर्ष बृद्धि गरिदै लगिनेछ । कोषको संचालन र व्यवस्थापनका लागि कार्यविधि निर्देशिका बनाई लागु गरिनेछ ।
- २) गाउपालिकामा रहेको स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिलाई तालिम प्रदान गरि विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना र जोखीम न्युनिकरण तयारीको कार्ययोजना निर्माण गरिनेछ । भविष्यमा विपद न्युनिकरणको लागि पुर्वसुचना प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रम तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- ३) गाउँपालिकालाई वातावरण मैत्री हरित गाउको रुपमा विकास गर्न बृक्षारोपन तथा वनबुटानको संरक्षण गरि हरितगृह प्रभावलाई न्युनिकरण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- ४) विपदको अवस्थामा खोज तथा उद्धारको लागि विपद व्यवस्थापनमा कामगर्ने विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूसंग समन्वय गरि स्वयंसेवक र उद्धार राहत सामग्रीहरूको भण्डारण र पुर्व तयारीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ५) यस गाउपालिका क्षेत्र भित्रका सामाजिक संघ संस्थासंग समन्वय गरि सर्वसाधारणका लागिभरपर्दो एम्बुलेन्स सेवा संचालन गरिनेछ ।
- ६) विपदका समयमा तथा आगलागि हुँदा हामीसंग बारुण यन्त्र नभएको हुँदा छिमेकी पालिकाहरूसंग समन्वय तथा साभेदारी गरि समयमा नै बारुणयन्त्र उपलब्धताको सुनिश्चितताको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ७) भुकम्प लगायत अन्य प्रकोप जस्ता प्राकृतिक विपतीको अवस्थाका लागि “एक टोल एक खुल्ला क्षेत्र” को अवधारणा अनुसार खुल्ला क्षेत्रको पहिचान गरि खुल्ला क्षेत्रको रुपमा तोकिनेछ र त्यस्तो क्षेत्रमा कुनै किसीमको निर्माणकार्य गर्न रोक लगाईनेछ ।
- ८) पालिकाका ८ वटै वडा कार्यालयहरूमा फोहरमैला सम्बन्धी नागरिक सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ र सबै वडाहरूमा वडा स्तरीय खानेपानी, फोहरमैला, स्वच्छता समन्वय समिति गठन गरि सक्रिय तुल्याईनेछ ।
- ९) सार्वजनिक सडक, नाली र खुल्ला स्थानहरूमा फोहर फाल्नेलाई कानुन अनुसार कार्यवाही गरि जरिवाना गरिनेछ ।
- १०) फोहर व्यवस्थापन तथा सरसफाई कार्यमा सार्वजनिक नीजि साभेदारी (PPP) को अवधारणा अनुसार सःशुल्क फोहर व्यवस्थापनको नीतिलाई अगाडी बढाईनेछ ।
- ११) कोशी गाउपालिका खुल्ला दिसा मुक्त घोषित क्षेत्र भएर पनि सरसफाईको कार्यमा पछाडि नै देखिएकाले पुर्ण सरसफाई कार्यक्रमलाई अभियानका रुपमा संचालन गरिनेछ ।
- १२) बजार तथा पर्यटक आवगमन हुने क्षेत्रमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।
- १३) गाउँमा ठुला आयोजनाहरू संचालन गर्दा अनिवार्य वातावरणीय प्रभाव मुल्याकन (IEE, EIA) को अध्ययन गरिनेछ ।
- १४) हरित शहर निर्माण गर्न वातावरण शिक्षा, वातावरण संग सम्बन्धीत संदेशमुलक सामग्री उत्पादन, प्रचार प्रसार वातावरणीय सरसफाई, वातावरणमैत्री प्रविद्धिको प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्न नीति लिईनेछ ।
- १५) घरपालुवा जनावर तथा पशुपंक्षीलाई जथाभावी सडकमा छाड्न रोक लगाईनेछ ।
- १६) स्थानीय संघ संस्था क्लबहरू संग सहकार्य गरि हरेक वडामा सम्भव भए सम्म शारिरीक व्यायाम खेलकुद र मनोरंजन गर्ने खालका मैदान एवं पार्क उद्धान निर्माण र संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- १७) वातावरण मन्त्रालयबाट स्वीकृत राष्ट्रिय मापदण्ड प्रतिकुल हुने प्लाष्टिकको भोला प्रयोगमा प्रतिबन्ध लगाईनेछ र पालिकालाई प्लाष्टिकमुक्त गाउँ क्षेत्र बनाउने नीतिलाई अगाडी बढाईनेछ ।
- १८) वातावरणमैत्री स्थानीय शासन EFLG अवधारणाका सुचकहरूलाई कार्यान्वयन गर्दै गाउलाई वातावरणमैत्री गाउ बनाउने नीति लिईनेछ ।
- १९) जलवायु अनुकुलन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- २०) कोशी गाउपालिकालाई ग्रीन एण्ड क्लीन गाउको रुपमा स्थापित गर्न सार्वजनिक जमिन, नदी तथा सडक किनारामा बृक्षारोपण गर्ने र एक घर दुई बिरुवाको अभियानलाई टोल विकास संस्थाहरूको जिम्मेवारीमा प्रभावकारी कार्यान्वयन गरि प्रदुषण मुक्त गाँउ बनाउने नीति लिईनेछ ।
- २१) वन विउ नरसरी, बगैचा, नीजि पार्क उद्धान तथा व्यवसायिक वन स्थापना गर्नलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- २२) सार्वजनिक परती जग्गाको संरक्षण गर्न वडा समिति र समुदायलाई सहभागीता गराई उत्तरदायी बनाईनेछ ।
- २३) कोरोना भाइरस,सरुवा रोग, डेंगु, लु तथा शितलहर जस्ता रोगहरूबाट बच्न जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरू प्रचार प्रसारका रुपमा संचालन गरिनेछ र किटजन्य रोगहरू नियन्त्रण गर्न आवश्यकता अनुसार किट नियन्त्रण र नष्ट गरिनेछ ।
- २४)

वित्तिय व्यवस्थापन सम्बन्धी

- १) गाउँपालिकामा रहेका मर्मत सम्भारकोष, विपत व्यवस्थापन कोषको उद्देश्य अनुसार रकम अभिवृद्धि गरि लक्षित वर्गको हितमा बढि प्रतिफल प्राप्त हुने गरि परिचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- २) राजश्व संकलन लगायतका कार्यहरुरु कम्प्यूटरको माध्यमबाट संचालन गरि सुचना प्रविधिमैत्री बनाउन आवश्यक साधन उपलब्ध गराई क्षमता विकासको लागि तालिमको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ३) कोशी गाउँपालिकाको नाममा रहेको कर्मचारी कल्याणकोषलाई अभिवृद्धि गरि कर्मचारीको हितमा बढी प्रतिफल प्राप्त हुने गरि परिचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- ४) वडास्तरबाट संकलन हुने राजश्वलाई **INTERNET** कम्प्यूटर प्रणालीबाट गाउँपालिकाको केन्द्रकृत प्रणालीमा आवद्ध गराई व्यवस्थित बनाईनेछ ।
- ५) गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने अफिस उपकरण, स्टेशनरी तथा मेशिनरी समानहरु खरिद गर्दा गुणस्तर चिन्ह प्राप्त र ग्यारेण्टी भएका समानहरु मात्र खरिद गरिनेछ, र स्वदेशी उत्पादनलाई प्राथमिकता दिनेछ ।
- ६) कार्यालयमा भएको साधन, मेशिन, उपकरणहरुको समयमै नियमित मर्मत सम्भार गर्ने, अधिकतम परिचालन गर्ने र श्रोत अभिवृद्धिमा समेत प्रयोग गर्ने नीति लिईनेछ ।
- ७) गाउँपालिका कार्यालयमा र वडा कार्यालयमा हुने बैठक सभा, भेलाहरुलाई मितव्ययिता र छरितो बनाईनेछ
- ८) कार्यालयको तर्फबाट गरिने भ्रमण कार्यक्रमलाई मितव्ययि र प्रभावकारी बनाउन औचित्यको आधारमा भ्रमण आदेश दिने र भ्रमण पछि अनिवार्य रुपमा भ्रमण प्रतिवेदन पेश गर्न व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ९) यस गाउँपालिकामा भ्रष्टाचार शुन्य सहनशिलताको नीतिलाई अंगिकार गरिनेछ ।
- १०) गाउँपालिकाबाट कार्यान्वयन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरुमा वित्तिय जोखिम न्युनिकरण गर्नका लागि निर्माण तथा खरिद प्रक्रियाहरुलाई बढि प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन विगत देखि प्रयोगमा ल्याईएको विधुतीय टेण्डर (**E-BIDING**) लाई अभि प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- ११) कार्यालयबाट योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा खरिद एवं वित्तिय क्रियाकलापसंग सम्बन्धित समिति तथा कार्यदल गठन गर्दा सम्भव भए सम्म पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु दोहोरो नपर्ने गरि राखिनेछ ।
- १२) आन्तरिक लेखा परिक्षण शाखाको स्थापना गरि आन्तरिक लेखा परिक्षणलाई प्रभावकारी बनाईनेछ।

सार्वजनिक सेवा एवं सुशासन प्रर्वद्धन

- १) महिनामा एक पटक **'स्थानीय सरकार जनतासँग'** कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाई प्रत्येक महिनाको १ गते वडा कार्यालयमा गई गाउँ प्रमुखसँग जनताको प्रत्यक्ष संवाद कार्यक्रम क्रमै सँग ८ वटै वडामा संचालन गरी जनताले आफ्नो पिर मर्का तथा गुनासो राख्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- २) वडा कार्यालयहरुबाट प्रवाह हुने सेवामा सर्वसाधारण जनताको पहुँच बृद्धि गरि सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउदै वडा कार्यालयहरुलाई प्रविधि मैत्री बनाउने र वडा कार्यालयहरुको पूर्वाधार विकास गर्ने नीति लिईनेछ ।
- ३) सुशासन पारदर्शिता र जवाफदेहितामा अभिवृद्धि गराउन गाउँपालिकाले लिएको समग्र नीति र संचालित कार्यक्रम आयोजनाले पारेको समाजिक प्रभावको लेखाजोखा गर्ने गरि समाजिक परिक्षण र सबै आयोजना कार्यक्रमहरुमा सार्वजनिक परिक्षण गरिनेछ ।
- ४) गाउँपालिकाको अधिकारीक वेवसाईटलाई नियमित अपडेट गरि नागरीकलाई प्रवाह गर्ने सेवालालाई सुचना प्रविधिमा आधारित बनाउन अभिप्रेरित गरिनेछ ।
- ५) गाउँपालिकाको कार्य प्रणालीलाई सुरक्षित र सेवा पारदर्शि र थप व्यवस्थित बनाउन क्रमशः वडा कार्यालयहरुमा **CCTV** जडान गरिदै लगिनेछ ।
- ६) सुचना पहुँच बृद्धि गर्न गाउँपालिकामा जनप्रतिनिधी र कर्मचारीहरुलाई सुचना प्रविधि संग सम्बन्धित तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ७) गाउँपालिकामा एउटा व्यवस्थित सुचना केन्द्रको स्थापना गरि संचालन गरिनेछ ।
- ८) गाउँपालिकाको भौगोलिक सुचना प्रणाली **GIS** लाई प्रयोग गरि योजना तर्जुमा र राजश्व परिचालन कार्यमा उपयोग गरिनेछ ।
- ९) गाउँपालिका क्षेत्रको प्रत्येक वडामा कम्तिमा एक वटा फ्रि वाईफाई जोन निर्माण गरिनेछ ।

- १०) गाउँपालिकाको संस्थागत विकास तथा सुशासन जवाफदेहिता तथा पारदर्शिता कायम गर्न आवश्यकानुसार नियम विनियम तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- ११) सेवा प्रवाहमा सुचना प्रविधिको प्रयोग बढाउदै **Paperless** कार्यालयको रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ।
- १२) गाउँपालिकाबाट जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीलाई गरिने पत्राचारलाई निरुत्साहित गरि **SMS** प्रणालीको प्रयोग र अभ्यासलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- १३) सेवाग्राही नागरीकहरूको गुनासो व्यवस्थापन गर्न हरेक वडामा एक जना गुनासो सुन्ने प्रतिनिधिको व्यवस्था
- १४) मिलाईनेछ । साथै गाउँपालिकामा समेत गुनासो व्यवस्थापनलाई थप व्यवस्थित बनाईनेछ ।
- १५) क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्रको प्रभावकारीता वृद्धि गर्न श्रव्य दृश्य (**Audio Visual Charter**) प्रविधिमा आधारित नागरिक वडापत्र तयार गरिनेछ । नागरिक वडापत्रलाई सबै तह, तप्का तथा वर्गको पहुचमा पुर्याउने तर्फ आवश्यक कार्य गरिनेछ । सेवाग्राहीको सहयोग र कार्यालयबाट प्रवाह गरिने सेवालाई व्यवस्थित बनाउन जनप्रतिनिधि रहेको **Help Desk** स्थापना गरिनेछ ।
- १६) वडा सरकारको अवधारणा अनुसार गाउँवासीका अधिकतम सेवा वडा कार्यालयबाटै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाईएको छ । सेवाग्राहीहरूलाई गुणस्तरीय र सहज सेवा प्रदान गर्नका लागि सेवाग्राहीमैत्री वडा कार्यालयको घोषणा गर्ने नीति ल्याईनेछ ।
- १७) जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको आचार संहिताको कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- १८) स्थानीयतहबाट प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तरमा सुधार गर्दै प्रक्रिया सरलीकृत गर्ने र सेवामा सर्वसाधारण जनताको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- १९) जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय र जनमैत्री बनाईनेछ ।
- २०) जिल्ला स्थित कार्यालय, विषयगत कार्यालय, शाखा तथा वडा कार्यालयहरू बीच सहकार्य र सौहार्दताका लागि एक उपयुक्त संयन्त्रको निर्माण गरीनेछ। कर्मचारी र जनप्रतिनिधिविच हार्दिकतापूर्ण र सौहार्दपूर्ण कामकाजी वातावरण निर्माण गर्न **महिनामा एक पटक सबै सगै** अनुभव आदन प्रदानको कार्यक्रम नियमितरूपमा आयोजना गरिनेछ।
- २१) कर्मचारीहरूलाई कार्य सम्पादनको आधारमा दण्ड र पुरस्कृत गर्ने नीति लिईनेछ ।
- २२) आफ्ना काम कारवाही, निर्णयहरूको नियमित प्रकाशन गरी सुसूचित गर्ने नीति लिईनेछ ।
- २३) कार्यालयको कर्मचारीहरूमा स्वच्छ आचरणको निर्माण गरी सेवाग्राहि प्रति सम्मानपूर्ण व्यवहार गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ।
- २४) संघीय मामिला तथा सामान्य मन्त्रालयको प्रस्तावित संगठानिक संरचनाका आधारमा कर्मचारीको दरबन्दी स्वीकृत गरि लोकसेवाबाट तथा तोकिएको प्रक्रियाबाट पदपूर्ति गर्ने नीति लिईनेछ ।
- २५) आर्थिक वर्षको अन्त्यमा गाउँपालिकाबाट सम्पादित गरिएका सम्पूर्ण गतिविधिहरूलाई वृत्तचित्र बनाई प्रशारणगर्ने गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

सामाजिक विकास सम्बन्धी

- १) कोशी गाउँपालिकालाई भविष्यमा मानवताको गाउँ (**Village with humanity**) बनाउनका लागि पुर्ण सरसफाईयुक्त, छुवाछुत मुक्त, पुर्ण साक्षरयुक्त, पुर्णखोपयुक्त, घरभित्रको धुवामुक्त, बाल विवाह मुक्त, दहेज मुक्त जस्ता देहाय बमोजिमका कार्यक्रमहरूलाई अभियानका रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- २) महिला नेतृत्व विकास र सशक्तिकरणका लागि क्षमता विकास कार्यक्रम तथा आय आर्जनका लागि सीप विकास कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ३) एकल तथा दलित महिलाहरूका हित प्रवर्द्धन गर्ने, सीप विकास र आय आर्जन गर्ने कार्यक्रम संचालन गर्न प्राथमिकता दिईनेछ ।
- ४) महिला बालबालिका तथा अन्य लक्षित वर्गलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने खालका आयोजनाहरूलाई प्राथमिकता राखी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ५) सामाजिक कुरितीको रूपमा रहेको बालविवाह, बहुविवाह, वोक्सी प्रथा, रुढीवाद, अन्ध विश्वास एवं भ्रमहरू हटाउन सामाजिक परिचालन मार्फत् सचेतीकरण गरिनेछ ।
- ६) गाउँ क्षेत्रमा निर्माण पुर्वाधार महिला मैत्री, बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाउने नीति लिईनेछ ।

- ७) कोशी गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै विद्यालयस्तरमा, समुदायस्तरमा, वडास्तरमा र गाउँस्तरमा बालक्लब र बालसंजाल गठन पुनर्गठनलाई नियमित गरि बाल सहभागिता अभिवृद्धि गरिनेछ
- ८) कोशी गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँ घोषणाको अवस्थामा पुर्याउन कार्यविधिले तोके बमोजिम कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ९) नवजात शिशु, बालबालिका गर्भवती तथा सूत्केरी महिलाको स्वास्थ्य हितका लागि पोषण सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- १०) यस गाउँक्षेत्र भित्र २०७७ साल श्रावण १ गते देखि शिशु जन्मेको ३५ दिन भित्र जन्म दर्ता गराउन आउदा शिशु पोषण खर्च वापद रु.१०००। वडातहबाटै उपलब्ध गराउने व्यवस्था कायमै राखिनेछ।
- ११) सामाजिक सुरक्षा भत्ता लाभग्राहिहरूको बैंक खाता खोल्न लगाई बैंक मार्फत वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइसकिएको छ र बैंक सम्म आउन अशक्त रहेका लाभग्राहीलाई घरमै रकम पुर्याउने गरी बैंक सँग सम्झौता गरिनेछ ।
- १२) समाजिक अग्रज सम्मानित ज्येष्ठ नागरिकहरूको भूमिका र योगदानलाई उच्च महत्व दिईनेछ । ज्येष्ठ नागरिकहरूको अवस्था विशेषको आधारमा तथ्यांक व्यवस्थित गरिनेछ, ज्येष्ठ नागरिकहरूको दिनचर्यालाई सहज र सक्रिय बनाउन “ज्येष्ठ नागरिक: एक वडा एक मिलन केन्द्र” संचालन गरिनेछ । त्यसका लागि सबै वडामा ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई संगठन गरि ज्येष्ठ नागरिक संजाल निर्माण गरिनेछ ।
- १३) गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाहरूमा असहाय अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, गर्भवती, सूत्केरीलाई सेवामा अग्रधिकार दिईनेछ ।
- १४) ग्रामिणक्षेत्रका लागि विभिन्न खालका आय आर्जनमा सहयोग पुग्ने सीपमूलक तालिम संचालन गरिनेछ । स्वरोजगार महिला उद्यमीहरूलाई विशेष प्रोत्साहन तथा सहयोग गरिनेछ ।
- १५) **अपाङ्गमैत्री ठाउँ कोशीगाउँ** बनाउनका लागि कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ। साथै अपाङ्गताको प्रकृति अनुसारका सहयोगी सामानहरू वितरण गर्न रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- १६) गाउँपालिकालाई सबै किसिमको विभेदमुक्त समाज निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ । यसका लागि सकारात्मक विभेदको नीति समेत अवलम्ब गरिनेछ ।
- १७) छुवाछुतमुक्त समाजको अवधारणालाई सार्थक बनाउन समुदाय तहसम्म अन्तर्घुलन लगायतका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । जातीय भेदभाव , छुवाछुत सामाजिक अपराध भएकोले दण्डनीय बनाईनेछ ।
- १८) यौनिक लैंगिक अल्पसंख्यकहरूको मुलप्रवाहीकरणका लागि क्षमता अभिवृद्धि र आय आर्जनमा सहकार्य गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- १९) युवावर्गहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलाप, व्यवसायिक तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- २०) युवावर्गलाई खेलकुदको माध्यमबाट स्वस्थ जीवनशैली र सृजनात्मक क्षमताको विकास र समाजको प्रतिष्ठा अभिवृद्धि गर्न प्रेरित गरिनेछ ।
- २१) खेलकुदको विकासको लागि प्रत्येक वर्ष खेलकुद संघसंस्थाहरूको साभोदारीमा अध्यक्षकप खेलकुदको आयोजना गरिनेछ।
- २२) गाउँपालिका क्षेत्रमा सञ्चालित बालविकासहरूलाई बालमैत्री तथा मन्टेश्वरी प्रणालीबाट सिकाई क्रियाकलाप सञ्चालनका परिचालन गरिनेछ । यसका लागि बालविकासका सहयोगी कायकर्ताहरूका लागि मन्टेश्वरी तालिमको आयोजना गरिनेछ, साथै प्रत्येक बालविकासका शा.का.लाई यातायात खर्च स्वरुप मासिक रु.१०००।(एक हजार) उपलब्ध गराईनेछ ।
- २३) सामुदायिक विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थीको अनुपातका आधारमा शिक्षक दरबन्दी मिलान गरिनेछ । साथै सो बाट पनि शिक्षक अपुग भएका तत्कालका लागि गाउँपालिकाबाट शिक्षकको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- २४) अनुभव आदान प्रदान तथा क्षमता विकासका लागि समय समयमा शिक्षकहरूको गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आन्तरिक सरुवा गरिनेछ ।
- २५) विद्यालय जाने उमेर समूहका गाउँका सम्पूर्ण बालबालिकालाई “**विद्यालय भर्ना गराउ र टिकाउ**” अभियान संचालन गरि गाउँबाट पूर्ण रुपमा निरक्षरता उन्मुलन गरिनेछ । विद्यालय जाने उमेर पुगेका बालबालिकालाई विद्यालय जान नदिए अभिभावकलाई दण्ड जरिवाना गरिनेछ ।
- २६) सामुदायिक विद्यालयलाई गरिने पुर्वाधार सहयोगमा अपाङ्गमैत्री, बालमैत्री र लैङ्गिकमैत्री शौचालय निर्माणलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

- २७) गाउँपालिका र विभिन्न संघ संस्थाहरुको सहकार्यमा संचालन हुने कार्यक्रमहरुको कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन गाउँपालिकामा पेश गर्न अनिवार्य गरिनेछ । गैरसरकारी संघ संस्थाहरुसंगको सहकार्यलाई प्राथमिकता दिईने छ । कोशीगाउँपालिका क्षेत्र भित्र कार्यक्रम संचालन गर्ने गै.स.सं.हरुका कार्यक्रम गाउँ विकास योजनामा अनिवार्य समावेश गराउन पहल गरिनेछ ।
- २८) स्थानीय समुदाय विशेषका संस्कृतिलाई संरक्षण, विकास र प्रवर्द्धनमा प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ
- २९) भाषा साहित्य,कला र संस्कृतिको विकास, उन्नयन र प्रवर्द्धन गर्न सम्बन्धित सरोकारवालासंग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । श्रष्टा सम्मान र उपचार सहयोग कोषको स्थापना गरिनेछ ।
- ३०) गाउँको शिक्षा, स्वास्थ्य, भाषा, संस्कृति, कला, साहित्य आदिका विकासमा विशिष्ट योगदान पुर्याउने व्यक्तिहरुलाई सम्मान गर्ने नीति लिईनेछ ।
- ३१) गाउँपालिकालाई सामाजिक रुपान्तरण गर्न सामाजिक परिचालनको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ
- ३२) सामाजिक परिचालनका माध्यमबाट गरिबी न्यूनिकरण कार्यक्रमलाई मुलप्रवाहीकरण गरिनेछ ।
- ३३) स्वच्छ खानेपानीमा सम्पूर्ण गाउँवासीको पहुच कायम गर्न अधुरा खानेपानी योजनाहरुलाई सम्पन्न गरि उपयोगमा ल्याईनेछ ।
- ३४) गाउँ क्षेत्रभित्र रहेको आपाङ्ग व्यक्तिहरुको आत्मवल, सिप र क्षमता बढाउन विभिन्न विभिन्न किसिमका क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- ३५) गाउँपालिका क्षेत्रका विपन्न, दलित, अल्पसंख्यक परिवारका किशोर किशोरीको विवाह खर्च घटाउन र महिला हिंसा न्यूनिकरण गर्न गाउँपालिकाको तर्फबाट वर्षमा २ पटक(मांसिर र वैशाख) सामुहिक विवाह कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ ।
- ३६) अति सिमान्तकृत वर्गमा पर्ने उरावँ समुदायको संस्कृति जोगाउनका लागि आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराउने प्रबन्ध मिलाउनेछ ।

जन स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सम्बन्धी

- १) कोशी गाउँपालिकालाई स्वास्थ्य सेवा मैत्री केन्द्रको रुपमा विकास गर्न यस क्षेत्रमा रहेका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुको पूर्वाधार विकास र गुणस्तरीय सेवामा जोड दिईनेछ । निःशुल्क आधारभुत स्वास्थ्य सेवा सबै नागरिकको पहुचमा पुर्याईनेछ ।
- २) महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका सेवालालाई थप प्रभावकारी बनाउन संचालन व्यवस्थापन निर्देशिका बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ । स्वयंसेविका कोषहरुमा रहेका रकम बृद्धि गर्दै स्वयंसेविकाको हित प्रवर्द्धन परिचालन गर्न निर्देशिका बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ३) स्वयंसेविकाले प्रदान गर्ने सेवालालाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक स्वयंसेविकालाई प्रदान गरिदै आएको मासिक रु.१२००। खाजा खर्चलाई बढाएर रु. १५०० बनाएको छु ।
- ४) बाल एवं मातृ मृत्युदर घटाउने, बालबालिका महिला एवं जेष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिईनेछ । नवजात शिशुलाई जन्मेको दिनदेखि अन्तिम खोप अवधी सम्मको आवश्यक सबै खोप लगाउन वैज्ञानिक रिमाइन्डर प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ । आ.व. ०७७/७८ भित्र गाउँपालिकालाई पूर्णखोपयुक्त गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।
- ५) उपभोक्ता अधिकार, गुणस्तर सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गराउने र कालोबजारी नियन्त्रण, नियमित बजार अनुगमन गर्ने र आवश्यक मापदण्ड बनाई स्वच्छ खाद्यान्न किन्नपाउने उपभोक्ताको अधिकार सुनिश्चत गरिनेछ ।
- ६) जेष्ठ नागरिकहरुको स्वास्थ्य परिक्षण शिविर र सहायता सामग्री वितरण कार्यक्रमहरु क्षेत्रगत रुपमा संचालन गरिनेछ । ८५ वर्ष भन्दामाथिका जेष्ठ नागरिकहरुको घरमै स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउन प्रयत्न गरिनेछ ।
- ७) मोतियाबिन्दु तथा रतन्धो आँखा रोग भएका व्यक्तीहरुलाई आँखा उपचार तथा अप्रेसन खर्च बापत अप्रेसन पश्चात रु.२५००/- (दुई हजार पाँच सय) उपलब्ध व्यवस्था अगामी वर्ष पनि कायम नै राखिनेछ ।

आदरणीय महानुभावहरु,

अब म मैले प्रस्तुत गरेका नीति तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन र श्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

(क) आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न रु. ४५,८२,५३,००० को कुल बजेट तर्जुमा गरेको छु। यो कुल बजेट मध्ये चालु खर्चतर्फ सामाजिक सुरक्षा खर्च बाहेक रु २५४९५३००० र पुँजगतखर्चतर्फ रु २०३३००००० अनुमान पेस गरेको छु।

(ख) आगामी वर्षका लागि माथि अनुमान गरिएको खर्च बेहोर्ने श्रोतहरु मध्ये निम्नानुसारको श्रोतबाट निम्नानुसार बजेट प्राप्त हुने अनुमान पेस गरेको छु।

१. संघीय सरकार वित्तिय सामानीकरण..	रु. १३,६०,००,०००।
२. संघीय सरकार राजश्व बाँडफाड.....	रु .९,०२६७,०००।
३. संघीय सरकार शशर्त अनुदान	रु.१७,५१,००,०००।
४. प्रदेश सरकार वित्तिय सामानिकरण ...	रु. ७४,४३,०००।
५. सवारी साधन कर.....	रु. ४४,४३,०००।
६. सामाजिक सुरक्षा भता	रु. ६,५०,००,०००।
७. आन्तरिक आम्दानी.....	रु. २,००,००,०००।
८. संचितकोष मौज्दात	रु. २,५०,००,०००।
जम्मा ४५,८२,५३,०००।	

आदणिय महानुभावहरु,

आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को वास्तविक खर्च, आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को संशोधित अनुमान र आगामी आ.ब.२०७७।७८ को अनुमानित आय व्ययको विवरण अनुसूचिहरुमा उल्लेख गरि प्रस्तुत गरेकोछु। मैले प्रस्तुत गरेको गाउँपालिकाको नीति कार्यक्रम बजेटबाट कोरोना भाईरस (कोभिड) रोगथाम र नियन्त्रणमा सहयोग पुगनुका साथै कोशी गाउँवासी जनताको आर्थिक सामाजिक अवस्थामा परिवर्तन आउने, भौतिक विकासले फड्को मार्ने र राजश्व संकलनमा उल्लेखनिय बृद्धि हुनुका साथै सेवा प्रवाहमा सुधार भई जनतामा सुशासनको अनुभुति हुने विश्वास लिएको छु।

अन्तमा,यो वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट निर्माण गर्न महत्वपूर्ण सहयोग गर्नु हुने उपाध्यक्ष ज्यु, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत लगायत योजना तर्जुमा समितिका सदस्य ज्युहरु, राजश्व परामर्श समितिका पदाधिकारी ज्युहरु, कार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्य ज्युहरु, गाँउसभा सदस्य ज्युहरु, गाँउपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

तेसै गरी हाम्रो आमन्त्रणलाई स्वीकार गरेर महत्वपूर्ण सल्लाह सुझावका लागि उपस्थित हुनु भएका हाम्रा प्रमुख अतिथि, विशिष्ट अतिथि, अतिथि र सम्पूर्ण कोशी गाँवासीहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु र आगामी आर्थिक वर्षका लागि पेस भएको बजेट नीति कार्यक्रम र यसैसंग सम्बन्धित आर्थिक विधेयक, विनियोजन विधेयक उपर सघन छलफल गरि पारित गरिदिनु हुनेछ भन्ने विश्वासकासाथ बिदा चाहन्छु।

धन्यवाद !

१० असार, २०७७

अनिता देवी यादव

उपाध्यक्ष